

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENT
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Care-i rolul Bisericii ?

E vorba de noua organizare a tineretului. Pe care cu o legitimă îndreptățire o vrem mai pătrunsă de duhul românesc tradițional, decât pe toate organizațiile ce le-am avut până acum.

Prima organizare școlară, cercetășia, singură ș'a scos din duhul românesc tradițional și n'a prins, pentru că avea caracter internațional și internaționalist, promovând astfel răceala simțământului național și patriotic. Mi se pare că aci Biserica străbună n'a avut nicio atribuție. Ei poate că nici nu-i stătea bine între fanioanele unităților cercetășești, având simbolurile colorate în chip de urși, păsări sau vre-un fenomen al naturii, care-ți făcea impresia că te afli într'un clan preistoric cu totemii lui în vârful unui băț. Chiar portul de tot neobișnuit avea ceva strein de sufletul nostru. Eram pe atunci elev; nu m'a entuziasmat deloc cercetășia. Cei mai mulți cercetași dela noi erau minoritari.

Cercetășia a fost apoi înlocuită cu străjeria. Care la început a fost privită cu ostilitate și, în cel mai bun caz, cu multă circumspecție, pentru că prin cultul invocării focului și a spiritului strămoșilor părea că nu se deosebește prea mult de cercetășia pe care o înlocuise. A urmat apoi reacțiunea promptă a bisericii și apoi eliminarea cultului focului. Nu mult după aceea s'a cerut sprijinul Bisericii — și l-a dat cu prisosință chiar și subsemnatul militam pentru darea acestui sprijin, în scopul de-a „îmbiserici“ această mișcare. Am făcut chiar un curs de străjerie, am participat la o tabără străjerească, am trecut peste unele considerente în aparență incompatibile cu slujba mea, și cu un cuvânt „tuturor toate m'am făcut — după zisa Apostolului — ca măcar pe unii să-i dobândesc“. Scopul n'a fost ca preotul să devină un bun comandant străjer, ci de-a avea prin participare un cât mai mare drept de imixtiune în conducerea unităților din parohia mea. Nu mă privea caracterul vremelnic al mișcării, ci duhul netrecător creștin de care nu putea fi lipsită o

generație de viitori creștini. Și n'aș putea spune că n'am reușit, măcar în parte, să infiltrez acest duh la școalele și mai ales la gimnaziul unde catehizam. Am avut textul biblic și îndeosebi ora de educație morală străjerească în fiecare Sâmbătă. Tot a fost ceva mai mult decât dacă eu ca reprezentant al Bisericii aș fi rămas ca simplu privitor pasiv. Amintesc acestea nu ca să mă laud, ci ca să-mi îndreptățesc o atitudine criticată la vremea sa.

Am fost convins că Biserica trebuie să participe măcar parțial la creșterea tineretului. Este un drept al său. Și o datorie a sa. În trecut această sarcină a căzut total pe umerii săi. Și a purtat-o cu deplină răspundere. A format pe strămoșii noștri dela plăeșul viteaz și de omenie și până la voevodul cărturar și ctitor de biserici și apărător providențial al creștinătății și civilizației europene.

Acum se pune din nou, după o tăcere mai lungă decât un an, cu excepția unei scurte experiențe, problema educației tineretului român. Din ziare și din alte vagi lămuriri primite înțelegem un singur lucru: dorința spre o mai bună creștere. „Traversăm o epocă din care e necesar să ieșim purificați, renăscuți — scrie un ziar din capitală. — Noi avem nevoie de un tineret sănătos, muncitor și creator. Nu putem prefera experiențe.“ Am ascultat Sâmbătă la radio și prima oră a tineretului. Și tot nelămurit am rămas. Și nemulțumit din punctul nostru de vedere. De toate a fost vorba în această oră programatică de început, numai de-ale lui Hristos nu. De aceea cu legitimă îngrijorare asistăm astăzi la desvol'area acestei înalte probleme a creșterii unui nou tineret. „Purificați și renăscuți“ prin copiii noștri nu vom putea ieși decât prin harul divin al Mântuitorului, har ce se revarsă în inimi prin Biserica străbună. Problema ce se pune acum este, așadar, ca și în trecut, tot a Bisericii. Ea are misiunea veșnică, nu trecătoare, de a crește noile

generații, care prin botez sunt fiii ei și materialul ei de modelat. Și pentru creșterea lor ea răspunde în fața veacurilor și a lui Dumnezeu mai cu seamă. Și dacă, totuși, acest rol al ei a fost mărginit de interesul Statului pe care Biserica nu-l contestă, ci-l promovează, întrebarea noastră în chestiunea de față este: care-i rolul Bisericii? Dacă este vre-unul! Și dacă este, dacă i s'a rezervat Bisericii creștine ortodoxe un teren de activitate în noua organizație, cât știm noi preoții în această privință? În educația școlară liceală și universitară s'a dat vre-o atribuție preoților — profesori și educatori? Dacă însă nu s'a rezervat Bisericii un loc în această organizație de creștere a membrilor săi de mâine și din viitor, să-l pretindă! Aceasta este o chestie de viață și de moarte pentru dânsa. Să-l pretindă cu tot dreptul de educatoare a trecutului istoric românesc. Să-l pretindă și în virtutea duhului nou de primenire a sufletului românesc prin ortodoxie, duh ce suflă mai ales acum când purtăm războiul sfânt împotriva dușmanilor lui Hristos. Căci dacă în organizațiile din trecut Biserica avusese un oarecare rol, acum el va trebui adâncit și mai mult, când vremurile pare că s'au schimbat în profitul creștinismului. Și apoi dacă întotdeauna Biserica a fost învinuită pe nedrept pentru defecțiunile morale sporadice, măcar odată să fie lăudată, când i se va da de lucru, în viitor.

Presviterul B.

Căsătoria religioasă și civilă

Trăim clipe de mari transformări sociale și naționale.

Astăzi când un duh nou străbate prin întreaga lume și când fiecare națiune caută să dea o rezolvare dreaptă tuturor problemelor de ordin național, una din problemele fundamentale ale vieții noastre naționale este problema căsătoriei religioase. Familia, care sta la temelie Statului și formează baza fundamentală a vieții sociale și naționale, cere în mod imperios o rezolvare dreaptă și conformă cu spiritul vremii, prin legiferarea obligativității binecuvântării religioase a căsătoriei.

Căsătoria luând naștere odată cu crearea celor dintâi oameni, formează cea mai veche instituție a dreptului divin. Ea a fost anume așa instituită ca să înfăptuiască unirea Cuvântului cu firea omenească, și mai apoi unirea nedespărțită a lui Hristos cu Biserica Sa, prin care Mântuitorul a și ridicat-o la valoarea unei taine (Matei XIX, 5—6; Luca X, 6—9).

Căsătoria este după natura ei sublimă și sfântă. Ea a fost primită în Noul Testament ca o unire spirituală și sacră, imprimându-i caracterul

de indisolubilitate de însuși Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, care a zis: „Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă” (Matei XIX, 6).

În Biserica ortodoxă, căsătoria fiind socotită de taină sfântă, ea nu se poate desface decât numai prin moarte, sau prin intervenția unui fapt care așa zicând înlătură ideea de indisolubilitate.

Pentru ca o căsătorie contractată între doi soți să poată atinge acest întreit scop: 1. nașterea și creșterea copiilor pentru perpetuarea Neamului; 2. ajutor reciproc nesilit și necondiționat, și 3. înfrânarea sensualității, în înțelesul ca soții să și rămână credincioși unul altuia pentru întreaga viață, se cere să fie clădită pe o bază morală și religioasă, căci din punct de vedere moral s'a dovedit că nu poate să existe familie adevărată fără căsătorie religioasă. Chiar și scăderea populației se datorește slăbirii credinței.

În vechime familia nu avea nici o bază morală, căci femeia era socotită ca sclavă și terorizată de bărbat. Ea n'avea nici o personalitate; putea fi vândută, lovită și omorâtă. Numai creștinismul a ridicat așezământul social al familiei la o mare înălțime morală și „l-a înconjurat cu o aureolă transcendentă.

În cele dintâi timpuri ale creștinismului, căsătoria avea numai o importanță civilă și sta sub jurisdicțiunea civilă fără vre-o relațiune directă cu Biserica. Era cu alte cuvinte o afacere a Statului.

Aceasta a durat până la Constantin cel Mare și chiar după el, căci nici acum căsătoria religioasă nu avea urmări juridice, dacă nu era însoțită de cea civilă.

Creștinii încheiau căsătoriile după legile civile cari a voi au fost recunoscute și de Biserica. Pe lângă această căsătorie civilă exista și o căsătorie religioasă făcută înaintea episcopului sau a preotului. Această căsătorie religioasă era din punct de vedere civil ca inexistentă. Deci, căsătoria pentru a dobândi o importanță civilă, trebuia contractată după prescripțiunile dreptului civil, cu totul independent de Biserica; lucru desăvârșit prin Revoluția franceză, din 1789. Acest procedeu de contractare a căsătoriei, l-a loptat și Statul nostru în cele două Constituții din 1923 și 1938. Prin aceasta nu s'a făcut altceva decât să se desconsidere caracterul de taină al căsătoriei, instituită de Iisus Hristos, reducându-o din nou la un simplu contract, „contestându-se — astfel — cu o nepăsare uluitoare autoritatea de drept public a canoanelor Bisericii ortodoxe” (V. Șesan).

„Sgudure mare este când la o căsătorie lipsește binecuvântarea Bisericii, căci acest lucru sdruncină familia, care e temeliea vieții de Stat” (Gr. Comșa).

Oamenii politici de după războiul mondial, influențați probabil de spiritul vremii, ce se caracteriza printr'o tendință antireligioasă, au nesocotit măreția și sfințenia căsătoriei săvârșită prin binecuvântarea Bisericii și au suprimat-o pur și simplu. Dar, „din punct de vedere bisericesc, numai căsătoria bisericească este o căsătorie perfectă și deplină, iar căsătoria civilă este pentru Biserică din punct de vedere curat dogmatic și canonic, un concubinaj” (V. Șesan).

Chiar și cei ce încheie căsătorie numai în fața ofițerului de stare civilă, dându și seama că această legătură fiind numai un simplu act de formalitate, lipsit de pecetea dumnezeiască, vor desface căsătoria cu mai multă ușurință. Iar calea aceasta, a celui mai înfricoșător rău social din zilele noastre, dă când la destrămarea familiei, ea prezenta o nenorocire nu numai pentru Biserică ci și pentru Stat. De aceea pentru a se evita acest rău, cea dintâi datorie a Statului este să recunoască prin lege căsătoria religioasă ca premergătoare celei civile — căci numai așa se va feri sfințenia căsătoriei de slăbirea și distrugerea bazei sale morale și religioase. Numai o căsătorie stabilită garantează stabilitatea familiei, ba și Bisericii și a Statului.

Dacă Statul prin legile sale nu va merge mâna în mână cu legile bisericești, atât la încheierea căsătoriei cât și la desfacerea ei, vor putea da sentințe diferite, fapt ce ar aduce la compromiterea instituției căsătoriei.

„Este deosebită numai o înțelegere justă a Bisericii naționale, ca legile civile ale Statului român să țină seama de principiile Bisericii, stabilite cu privire la încheierea căsătoriei” (V. Șesan).

Dacă se urmărește azi o stabilitate și o durabilitate a căsătoriei, spre atingerea scopului său suprem de procreare a Neamului, atunci se cere în mod imperios de a fi consfințită întâi prin binecuvântarea Bisericii, căci Biserica vede în căsătorie nu un simplu contract, ci o taină, un fapt în care coincid în toată deplinătatea lor momentul religios și momentul juridic.

Fără sfințire, căsătoria nu este o taină sfântă, ci o simplă instituție naturală, așa cum era înainte de Hristos și cum este și azi în afară de creștinism.

Recunoașterea obligativității căsătoriei religioase precum și armonizarea dispozițiilor bisericești și civile cu privire atât la contractarea căsătoriei cât și la desfacerea ei, ar duce la o îngrădire mult mai strânsă, ca soții să nu mai poată desface căsătoria în mod ușuratic.

Această obligativitate a căsătoriei religioase ar fi cu atât mai necesară, cu cât „dispozițiunile luate în privința matrimonială din partea Statului oscilează după vremuri, pe când cele date de Bi-

serică sunt universal valabile și obligatorii, deoarece ele se bazează pe prescripțiile Domnului nostru Iisus Hristos, depuse în sf. Scriptură și sf. Tradițiune, aplicate de sf. Apostoli și de sf. Părinți în practică și concretizate în sf. Canoane” (V. Șesan). Pr. Marin Sletcu

Mărgăritare.

Cât pământ ne trebuie

Un țăran rus trăia fericit în largă lui țară. Nu era bogat, dar avea de toate cele ce-l puteau face mulțumit. Intr'o zi îi ajunge în mână o foaie blestemată. În ea citea că în tribul Bașchirilor se au să se porțunească întinse de pământ fără gazdă și că a obține o bucie de aur la nișoarele asfințite și să se ducă în schimb atât pământ cât vrea să-și cumpere și să-și dea la asfințitul soarelui.

De atunci aceea țară nu mai avu stare. Iși schimbă toate în bani, — tocmai o șuncă plină cu aur — și dă a o plece lângă ajnse la tribul Bașchirilor.

Și fugea să se ducă să se facă de schimb în țara sa și să se ducă la țara și să zică de la soarele înainte de asfințitul soarelui să fi ai lui, pe colina de unde pleci, pentru că numai o moartă în târziu, vei pierde și aurul și pământul!

Risul începea să se auză la drum, în dimineața plină cu cîrnoșii paserilor. Intr'un loc se opri. Ce porțiune minunată! Aci va fi ogorul meu — îl încântă gândul. În locul acesta se vor legăna spicele de grâu, dincolo o pădurice, îmi va prinde bine și ea, hai să le înconjur! Mai încolo pășunea, o înconjur și pe ea, și ea e a mea!

Omul mergea într'una... Se făcuse amiază. Acum ar trebui să mă întorc! Încă nu! Iată mai încolo o minunată porțiune de pământ, doar n'oi las, mai bine voi grăbi la întoarcere! Bucata era însă mai mare decât crezuse. Tot una: mai bine voi alerga la înapoere! O înconjură și pe aceasta și porni înapoi de unde plecase.

Abia acum luă seama că soarele pornise bineșor spre asfințit. „Va fi bine s'oi iau mai repede!” Șeful tribului și oamenii par'că i-ar fi făcând semne. O, dar cât sunt de departe de ei! Acum avea de mers la deal, pân'aci tot coborise, și era atât de ușor să mergi la vale. Ce greu e să vii înapoi!

Omul își desfăcu brațele și începu să alerge în sus pe colină, dar soarele alerga și mai tare. „O, de-aș ajunge numai la vreme!” Pe colină vede făcându-i-se semne, ba aude și sunete. Deodată

inima începe să-i bată, ca lovită de un ciocan greu, și în plămâni simte junghiuri ca de cuțite. Fuge, aleargă: „Poate, totul e pierdut!” În clipa aceea discul roșu al soarelui ajunsese la marginea orizontului! Ochiul țăranului se împăienjeniră și creierul îi fu săgetat de gândul: „Pământ, bani, muncă, viață, totul e pierdut! Totul a fost înzadar!” Iși adună ultima sforțare: se agață de iarbă, cade, se ridică. Numai o mică parte se mai vede din soare: ultimele lui raze cad peste aurul din șapcă și aurul strălucește... „Nu, nu se poate să-l pierd: încă 20 de metri, încă 10, încă 5...” Dar, deodată soarele apuse. Omul se rostogoli ca un sac plin. Sângele îl năpădise, mai făcu câteva mișcări și muri.

Șeful tribului aruncă un hârleț slugiei, zicând: „Sapă-i o groapă, lungă de doi metri, și lată de un metru. Atâta ajunge pentru un om!”

Despre ce să predicăm?

În **Duminica fiului rătăcit**, la 1 Februarie 1942, să vorbim despre **taina pocăinței**.

Intr'un singur capitol din Evanghelie (Lc. 15) se cuprind trei pilde în care Mântuitorul Hristos arată bucuria cerului pentru pocăința păcătoșilor, și anume: pilda cu *oaia rătăcită*, *drahma pierdută* și *fiul risipitor*.

Dupăcum se bucură păstorul de oaia aflată, femeia de dragma găsită și tatăl de întoarcerea fiului rătăcit, așa se bucură Dumnezeu și îngerii de pocăința păcătoșilor.

— *Așa se face bucurie și în cer, înaintea îngerilor lui Dumnezeu, când un păcătos se pocăiește* (Lc. 15, 7, 10). Răsunetul și bucuria pocăinței este așa de mare încât este prilej de sărbătoare în cer. „Căci fiul meu acesta, zice Tatăl Ceresc, *mort era și a înviat, pierdut era și s'a aflat*” (Lc. 15, 24).

Pocăința este una dintre căile mântuirii. Ea este o virtute morală pe care Mântuitorul a ridicat-o la treapta de taină sfântă.

Ca *virtute* pocăința este lepădarea de lumea păcatelor și urmarea lui Hristos; este întoarcerea dela viciu la virtute și trăirea după Evanghelie.

Ca *taină sfântă* pocăința este părerea de rău pentru păcatele făcute după botez, mărturisirea lor înaintea preotului-duhovnic, cu căință și cu hotărârea de a nu mai păcătui și dobândirea iertării lui Dumnezeu prin deslegarea preotului.

Pocăința a fost rânduită ca taină sfântă de Mântuitorul Iisus Hristos, când a dat sfinților apostoli puterea de a ierta păcatele. Atunci a zis lor: „*Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer și oricâte veți deslega pe pământ, vor fi*

deslegate și în cer” (Matei 18, 18; 16, 19). Și iarăși: „*Luăți Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele, se vor ierta și cărora le veți ține, vor fi ținute*” (In 20, 22—23).

Mare taină și înfricoșată putere. Mântuitorul are puterea să ierte păcatele (Mc. 2, 10) poporului (Mt. 1, 21); iartă pe femeia păcătoasă (In 8, 11), pe slăbănogul din Capernaum (Mt. 9, 3), pe Zahau (Lc. 9, 1—10), pe tâlharul de pe cruce (Lc. 23, 40—42) ș. a. Și toată puterea aceasta dumnezeiască o dă apostolilor și preoților, urmașii lor. Le-a dat lor „*putere asupra duhurilor necurate, ca să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință*” (Mt. 10, 1; Lc. 6, 12—16; 9, 1—2), să cunoască „*tainele împărăției cerurilor*” (Mt. 13, 11), să lege, să deslege și să ierte păcatele (Mt. 18, 18; In 20, 22—23).

Ca să ne cutremurăm și mai mult de darul acesta, sf. Ioan Gură de Aur spune că puterea iertării n'au primit-o nici îngerii nici arhanghelii, căci nu acestora s'a zis: Oricâte veți lega... și veți deslega... Sau: Cărora veți ierta păcatele, se vor ierta lor...

Pe lângă acestea, dela fiecare creștin când se apropie de scaunul mărturisirii, se cere: 1. *Căință* adâncă, „*inimă înfrântă și smerită*” (Ps. 50, 18), părere de rău din tot sufletul pentru păcatele făcute; 2. *Spovedirea* tuturor păcatelor în fața preotului duhovnic, despre care sf. ap. Ioan scrie: „*Dacă ne mărturisim păcatele, el (Dumnezeu) este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nedreptate*” I, 1, 9; Iacob 5, 16); păcatele nemărturisite apasă pe suflet cu o greutate îndoită; 3. *Hotărârea* de îndreptare și de a nu mai păcătui. Sf. ap. Petru aseamănă pe omul botezat și iarăși biruț de înținăciunile lumii cu câinele care se întoarce la vărsătura sa și cu porcul scaldat ce se întoarce în mocirlă (II, 2, 22); 4. *Implinirea canonului* dat de duhovnic pentru ispășirea păcatului și îndreptarea păcătosului.

Iertarea și nimicirea păcatului în taina pocăinței se întâmplă când preotul binecuvintează și rostește *deslegarea*.

Înainte de a merge la părintele duhovnic, pentru spovedanie, creștinul e dator să postească, să se roage, să se împace cu dușmanii și să-și facă *cercetarea cugetului*. Ca să-și poată aduce aminte de toate greșelile, trebuie să întrebe: Ce porunci a călcat și ce păcate a făcut? Astfel, va lua rând pe rând cele *zece porunci dumnezeiești*, cele *nouă porunci bisericesti*, *păcatele contra Duhului Sfânt*, *păcatele strigătoare la cer*, *păcatele grele* și mai *ușoare*, făcute cu gândul, cu vorba sau cu fapta, apoi *faptele îndurării trupesti și sufletești*, etc.

Dupăce și-a socotit toate păcatele, se duce

la duhovnic, cu umilință, cu frică și cu fața evlavioasă, ca și cum s'ar duce în fața judecății lui Dumnezeu, ingenunchiază și zice:

Binecuvintează, părinte, ca să-mi pot mărturisi păcatele. Apoi continuă așa:

Eu păcătosul (N.) mă mărturisesc lui Dumnezeu și ție, părinte, că dela spovedania mea cea mai de pe urmă de multeori am greșit; mă aflu vinovat mai ales de următoarele păcate (aci spune pe rând toate păcatele). Pentru toate acestea, ca și pentru acelea de care nu-mi aduc aminte mă căesc, îmi pare rău din toată inima și mă rog de iertare.

Mari și minunate sunt *binefacerile* (efectele) tainei pocăinței. După cum o durere mărturisită scade și o bucurie împărtășită crește, tot așa și în spovedanie. Păcatul e sarcină ce apasă pe suflet ca o greutate și-l muștră; e șarpe ce mușcă, lepră de moarte, vâpae ce dogorește trupul și haină pătată de sânge. Plăcerea lui întunecă ochii minții, ca o furtună zarea și lasă pe om să se cufunde în valul poftelor și în dobitocia patimilor. Prin pocăință sarcina se depune și sufletul se ușurează; dobândim harul iertării, nădejdea mântuirii și împăcarea cu Dumnezeu.

„Mărturisirea ortodoxă” vorbind despre foasele pocăinței spune: „Cel dintâi folos este acesta că, precum prin păcat pierdem *nevinovăția* pe care am căpătat-o prin sfântul botez, tot astfel prin pocăință o dobândim din nou; precum apoi prin păcat ne lipsim de *harul dumnezeiesc*, tot astfel prin pocăință îl primim din nou; și iarăși, precum prin păcat cădem în robia diavolului, tot astfel prin pocăință *ne izbăvim* de ea; în sfârșit, precum prin păcat intră în cugetul nostru rușinea și frica, tot astfel prin pocăință se întoarce în noi *pacea* și o îndrăzneală la fel cu aceea pe care o au copiii către părinții lor” (I Răsp. la întreb. 114). Prin pocăință dobândim raiul ca și tâlharul (Lc. 23, 42-3), iertarea păcatelor, haina nevinovăției cu care ne-am îmbrăcat în botez și viața fericită, ca și fiul risipitor (Lc. 15, 22-4).

Intreagă pilda fiului risipitor ne vorbește despre taina pocăinței. Fiul e omul păcătos care se depărtează de casa părintească: Biserica, risipește bogăția harului și se nefericește; apoi își vine în fire, se întoarce la Dumnezeu, își mărturisește păcatele prin strigătul: Tată, *greșit-am* la cer și înaintea ta, — și Tatăl îl iartă, îl îmbracă în haina cea dintâi a harului și-l primește iarăși cu bucurie în cinstea de fiu.

Deci, ca fiul risipitor să ne întoarcem și noi, prin pocăință la Dumnezeu. De câteori cădem, ne ridicăm; de câteori greșim, să ne căim. După culisele vieții și în tainele inimilor se ascund o mulțime de mâhniri, mizerii și dureri înăbușite. Ce vom zice și ce vom face?

— „Să plângă toți, ca toți să se pocăiască”. — Să plângă toți ca toți să se întoarcă la vatra părăsită, încredințați că în pragul Casei așteaptă Tatăl iubitor — cu ingerii săi, — ca să verse în inima descărcată prin spovedanie harul iertării și binecuvântarea fericirii.

— „Ca fiul cel desfrânat am venit și eu, îndurate, care toată viața am cheltuit-o întru înstrăinare; risipit-am bogăția care mi-ai dat-o, Părinte, primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, Dumnezeule, și mă mântuește”.

*

La *Intâmpinarea Domnului*, în 2 Februarie 1942, să vorbim despre *legea morală*.

Virtutea copilăriei Mântuitorului a fost ascultarea de părinți și împlinirea legii. El ține întru toate „rândiala legii” (Lc. 2, 21-49), căci n'a venit să strice legea, ci să o desăvârșească (Mt. 5, 17).

Când s'au împlinit opt zile dela naștere, i s'a dat numele *Iisus*, deși numele lui e mai presus de orice nume; când s'au împlinit „zilele curățirii”, la patruzeci de zile a fost dus la biserică pentru a fi pus înaintea Domnului, deși El este „Domnul Domnului”; la doisprezece ani merge din nou la Ierusalim „după obiceiul praznicului”, deși El avea să facă voia Tatălui; la treizeci ani se botează, deși El botează cu focul Duhului Sfânt; merge la biserică și se roagă, deși e fără de păcat și sfîntenia întrupată: — întru toate *împlinește legea* și ne dă pildă că precum a făcut El și noi să facem.

Legea este un îndreptar practic, o poruncă morală, o normă de orientare în lume și viață. Izvorul ei este rațiunea, mintea luminată. Oriunde este o lege, este o dovadă despre o ființă cu minte, care a rânduit-o.

Cel mai mare legiuitor este Dumnezeu. El a stabilit legile veșnice după care se mișcă lumea și se dezvoltă viața. El a dat poruncile de care ascultă stihiiile lumii și care fac cu putință viața oamenilor.

Legile lui Dumnezeu sunt arătate și descoperite 1. în lumea *fizică*, după care se mișcă stelele cerului și se combină elementele materiei; 2. în lumea *morală* adică în conștiința omului; toți oamenii au sădită și scrisă în inima lor „fapta legii” (Rom. 2, 14-15), după care să se conducă în viață; și 3. în *Sf. Scriptură* care e cartea descoperirii legilor și a poruncilor date de Dumnezeu oamenilor prin prooroci, prin apostoli și mai presus de toți prin Domnul nostru Iisus Hristos.

Legea morală a religiei creștine se cuprinde în cele *zece porunci*: Să ai un Dumnezeu la care să te rogi; să nu te închini la idoli, la zei sau plăceri păgubitoare; să nu iei în deșert numele lui Dumnezeu (în glume, batjocuri sau injurături);

șase zile să lucrezi iar a șaptea să o sârbezi; să ascuți și să cinstești părinții; să nu ucizi, nici să te bați sau certți cu cineva; să nu fii desfrânat sau nelegiuit; să nu furi, ci să trăești cinstit din munca brațelor sau a minții tale; să nu mărturisești mărturie mincinoasă, ci să spui totdeauna adevărul; respectă dreptul de proprietate și să nu poștești nimic ce nu este al tău, — sunt tot legi și porunci veșnice ale moralei creștine.

Pe lângă decalog, pe care Mântuitorul l-a desăvârșit (Mt. 5, 17-48), mai avem de ținut *Evanghelia* sau *legea cea nouă*, în care cea mai mare poruncă este iubirea (Mt. 22, 36-8). Dragostea este împlinirea legii (Rom. 13, 10). Cine iubește pe Dumnezeu și pe aproapele creștinește a împlinit legea evanghelică (Rom. 13, 8). Toate poruncile se cuprind în legea iubirii (Rom. 13, 9, 10); iubirea este lege împărătească (Iacob 2, 8) și duhovnicească (Rom. 7, 14); ea se întărește prin credință (Rom. 3, 31) și stăpânește pe om până trăește (Rom. 7, 1).

Legea e bună dacă e ținută (I Tim. 1, 8), căci nu auzitorii ci făcătorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu (Rom. 2, 13). Cine calcă o poruncă, le calcă pe toate (Iac. 2, 10); cine ține poruncile a împlinit legea și moștește viața veșnică (Mt. 9, 17; In 4, 24). Păzirea poruncilor evanghelice este semnul iubirii lui Dumnezeu (In 14, 15) și al aproapelui (Gal. 6, 2).

Trebuie să mai știm că legea nu este pentru oamenii drepti, ci pentru păcătoși, pentru toți ceice se împotrivesc învățăturilor sănătoase (I Tim. 1, 9-10). Ea are de scop să ne rânduiască o viață fericită și să ne ducă la Dumnezeu, — sfârșitul legii e Hristos (Rom. 10, 4), — dar nu prin silă ci prin libertate, căci noi prin legea desăvârșită a libertății vom fi judecați (Iacob 1, 25; 2, 18).

Pe lângă legea Evangheliei, care-i legea lui Dumnezeu, mai avem de ținut legile bisericesti și legile civile.

Legile bisericesti sunt canoanele și hotărârile Bisericii. Acestea încă trebuiesc ținute, ca și cele dumnezeiești. Legile bisericesti pentru noi sunt porunci sfinte, ca și cele evanghelice. Ele se cuprind mai pe scurt în cele *nouă porunci bisericesti*, care ne obligă: să ne rugăm zilnic lui Dumnezeu și să ascultăm slujbele dumnezeiești în toate Duminicile și sărbătorile; să ținem posturile de peste an; să cinstim fețele bisericesti; să ne spovedim și cuminecăm în posturi; să ne rugăm pentru conducătorii Bisericii și ai Statului; să păzim posturile și rugăciunile rânduite de episcop; să nu cetim cărți eretice, să nu înstrăinăm lucrurile bisericesti, să nu facem nunți și petreceri în vremea postului.

Legile civile sau ale Statului sunt de asemenea necesare bunei rândueli ale vieții omenești. Sf.

Scriptură ne îndeamnă și ne obligă să le respectăm cu sfințenie (Mt. 22, 21; Rom. 13, 1-7; I Petru 2, 11-17). Orice om cu mintea sănătoasă se poate încredința că nu poate trăi în societate fără legi. Legile sunt ca țărurile și digurile apelor: asigură curgere firească apelor și garantează pacea și dreptatea folositoare tuturor.

Ascultarea și împlinirea legilor este una dintre cele dintâi și mai mari datorii morale ale creștinului. Ascultarea este dela Dumnezeu, neascultarea e dela diavolul. Ascultarea are în ea ceva îngeresc, neascultarea ceva diavolesc.

Pentru noi creștinii, legea este porunca, este religia. *Ține legea* e seamă *ține religia* și poruncile ei, așa dupăcum și Hristos le-a ținut, cu toată dragostea și cu toată sfințenia. Căci „*legea este sfântă și porunca sfântă și bună și dreaptă*” (Rom. 7, 12).

— „*Ceea ce aveți, țineți până voi veni*”, zice îngerul Domnului. „*Vin curând. Ține ce ai, ca nimeni să nu ia cununa ta*” (Apoc. 2, 25; 3, 11).

Informațiuni

■ † Pavel Siiartău învățătorul-director pens. s'a atins din viață, în ziua de 17 Ianuarie, în ca o lumânare, care timp îndelungat, b. ruind puterea întunerecului din jurul său, s'a m. stuit ajungând la sfârșit. Născut la anul 1869 în comuna Sinteamică, îmbrățișează cariera dascălească, atât de spinoasă pe vremuri. Timp de 42 de ani, plugarul harnicului dascăl confesional Pavel Siiartău răstoarnă brazde mănoase în ogorul școlii; opt ani în comuna Ateu iar 34 de ani în comuna fruntașă Măderat. Strâns înfrățit cu maica biserică, neobositul dascăl întemeiază în această comună un cor puternic, fala acestor ținuturi podgorene, prin care dă glas credinței strămoșești în frumoase cântări de preamărire, înălțate în biserică neamului și dă glas visului milenar al neamului în cântece naționale.

Se duce cu Pavel Siiartău unul din puținii reprezentanți ai vechii generații de dascăli confesionali, cari au pus temelii solide dragostei de neam, de lege, de credință și obiceiuri în sufletul poporului nostru. Icoana lor strălucitoare de credință, creștinească cuviință și adâncă simțire românească va lumina peste veacuri sufletele a șiruri lungi de generații. Il deplâng soția iubitoare, cele 3 fiice, cei 2 fii și ginerii pentru cari s'a îngrijit și s'a ostenit, să-i dea societății românești ca membri distinși și de valoare.

A fost înmormântat în 18 Ianuarie, slujba prohodului fiind săvârșită de un sobor de 5 preoți. A fost parentat de părintele Viorel Mihuțiu. Prohodul a fost ascultat de o numeroasă și se-

lectă asistență, care a ținut și prin aceasta să aprecieze calitățile distinsului defunct. Au mai vorbit, arătând meritele defunctului, în numele Asociației învățătorilor din județul Arad, dl inspector școlar în pensie Lazăr Igrășan, apoi dl Petru Pescariu în numele Măderătanilor, părințele Ioan Moțiu din Măderat în numele bisericii și a foștilor elevi ai defunctului din Măderat și dl Petru Suciuc funcționar în numele foștilor coști ai renumitului cor din Măderat întemeiat și condus de vrednicul defunct.

Transmitem îndureratei familii condoleanțele noastre, iar pentru cel adormit în Domnul ne rugăm cu Dumnezeu să-l odihnească, făcându-i parte de fericirea vieții veșnice. **V. M.**

■ **Numiri.** În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial ținută sub președinția P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, au fost numiți Pr. Ilie Susan la Trăoaș, pe data de 1 Febr. și dl Ioan Popa candidat de preot la parohia Corbești pe data de 1 Martie 1942.

■ **Un bun augur.** I. P. C. S. Arhim. I. Scriban a primit din partea rectorului Universității din Odesa Prof. P. Ceasovnicov o scrisoare prin care i s'a comunicat că e ales de către rector, prorector, decani și corpul profesorilor, decan al Facultății ortodoxe de Teologie din Odesa, și invitat să o organizeze.

■ **În serviciul Națiunii.** — Monitorul Oficial a publicat următorul Decret:

Art. 1. Pe timp de războiu și mobilizare, salariații publici de orice vârstă și sex de pe întreg teritoriul Statului și acei din teritoriile aflate sub administrația românească se consideră chemați în serviciul națiunii.

Salariații publici pot fi considerați în aceeași situație și în timp de pace pe o durată ce se fixează și se prelungeste prin decret după nevoie.

Art. 2. Orice salariat public chemat în serviciul națiunii care lipsește de la postul său fără învoirea prealabilă sau fără o cauză de forță majoră se pedepsește:

a) cu 2 luni la 6 luni închisoare corecțională dacă lipsa nu depășește 8 zile;

b) cu 6 luni la 1 an închisoare corecțională dacă lipsa este mai mare de 8 zile.

Pedeapsa va fi de la 1 an la 2 ani închisoare corecțională în următoarele cazuri:

1. Când lipsa a fost mai mare de 30 de zile.

2. Dacă a mai fost condamnat pentru lipsă, indiferent dacă a executat sau nu pedeapsa.

Art. 3. Salariatul public chemat în serviciul națiunii care fiind detașat, mutat sau trimis cu vreo însărcinare în orice parte a țării sau în teritoriile aflate sub administrație românească, dacă nu se prezintă la postul său în termenul fixat

pentru prezentare prin ordinul primit, se pedepsește cu închisoare corecțională de la 3 la 5 ani și cu pierderea dreptului la pensie.

Se aplică aceeași pedeapsă salariatului public care fără a i se fi aprobat demisiunea, părăsește postul său.

Art. 4. Plângerea de dare în judecată se întocmește de instituția căreia îi aparține salariatul și se adresează Parchetului Tribunalului locului unde s'a comis faptul.

Tribunalul se pronunță în termen de 10 zile de la sesizare. Sentința se dă în primă și ultimă instanță.

Art. 5. Obligațiunile ce decurg pentru salariații publici din situația de chemați în serviciul națiunii nu influențează asupra situației militare.

■ **Arhiepiscopul de Canterbury,** Miercuri în 21 Ian. c. a demisionat. Este în vârstă de 78 ani. Demisia a fost dată pe ziua de 31 Martie.

Arhiepiscopul de Canterbury a declarat că demisionează pentru a da puțința unui alt arhiepiscop mai tânăr să înceapă de pe acum o activitate în vederea „marilor misiuni” ce vor reveni bisericii ca și guvernului în epoca ce va urma după război.

Comunicate

Nr. 104/1942.

Invităm pe C. Preoți din parohiile noastre de pe teritoriul județului Arad a cerceta matricola botezaților din anul 1845, pentru a constata dacă se află în acest an indus în matricolă bătut cu numele de botez Ștefan, iar numele de familie al tatălui său Gaia. Dacă se află, să ni-se trimită un extras de botez al acestuia, precum și o informație, foaia familiară a acestei familii.

Termen 8 zile.

Consiliul Eparhial.

Nr. 185/1942.

Având în vedere Decizia Ministerului Culturii Naționale și Cultelor Nr. 271.647 publicată în Monitorul Oficial Nr. 269/1941, prin care s'a asigurat în mod definitiv dreptul de proprietate al parohilor asupra averilor fostelor școli confessionale, *Cucernicii Preoți* conducători de oficii parohiale, din comunele în cari școala de Stat funcționează în acele editicii, vor încheia cu primăriile comunale contracte de închirieri (unde aceste contracte nu s'au încheiat încă).

În contracte se vor fixa: edificiul, durata contractului, chiria anuală și modalitatea plății chiriei, cine achită impozitele pentru acele edificii, cine face reparațiile anuale și cine face cele mari — radicale?

Dacă în careva comună s'ar întâmpina vre-o greutate, sau refuz, la încheierea contractului, cazul se va raporta imediat.

Arad, la 21 Ianuarie 1942.

† Andrei
Episcop.

Sava Tr. Seculin
consilier referent eparhial.

Concure

Nr. 57/1942.

Se publică concurs pentru îndeplinirea postului de „*Spiritual*“ la Academia Teologică ort. română din Arad, cu termen de 15 zile.

Beneficiu:

1. Salarul înscris în bugetul Statului.
  2. Intreținere gratuită în Internatul Academiei teologice (locuință, luminat, încălzit și hrană).
- Spiritualul numit, pe lângă obligațiunile fixate în Regulamentul Academiei teologice, este obligat a îndeplini și atribuțiunile de *secretar* la Rectoratul Academiei, fără altă retribuțiune.

Reflectanții la acest post trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să fie preot hirotonit, celibe sau monah, doctor sau licențiat în Teologie, sau cel puțin absolvent al unei Academii teologice cu 4 ani de studii și să aibă cel puțin 3 ani de preoție.

Cererile se vor înainta Consiliului Eparhial ort. român din Arad.

Arad în 15 Ianuarie 1942.

† **Andrei**

Episcop.

Traian Cibian

consilier ref. eparhial.

Nr. 318/1942.

Se publică concurs din *oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Dumbrăvița*, protopopiatul Radna.

Venite:

1. Sesia parohială, 32 jug.
2. Stolele și birul legal,
3. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II-a*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad. Preotul numit la această parohie, va plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Arad, la 22 Ianuarie 1942.

† **Andrei**

Episcop.

Traian Cibian

consilier, ref. eparhial.

Nr. 284/1942.

Se publică concurs din *oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiilor:

I.

Groși, protopopiatul Radna.

Venite:

1. Sesia parohială de 29 jug. pământ,
2. Casă parohială,
3. Stolele și birul legal și
4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa a II-a*.

II.

Iermata, protopopiatul Ineu.

Venite:

1. Sesia parohială de 32 jug. pământ,
2. Casă parohială,

3. Stolele și birul legal și

4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I-a*.

III.

Prevăleni, protopopiatul Hălmagiu.

Venite:

1. Sesia parohială, circa 13 jug.
2. Stolele și birul legal și
3. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II-a*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad. Preoții numiți, la vreuna din aceste parohii, vor plăti toate impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial, dela 20 Ianuarie 1942.

† **Andrei**

Episcop.

Traian Cibian

consilier, ref. eparhial.

Consiliul parohial ort. rom. din comuna *Zărand*, protopopiatul *Ineu*, în baza hotărârii din 7 Decembrie 1941, publică concurs cu termen de 8 zile dela publicarea în organul oficios „*Biserica și Școala*“ pentru îndeplinirea postului de prim cântăreț, cu următoarele venite:

1. Sesia cantorală constătătoare din 8 jug. cad. pământ arabil.
2. Stolele legale.
3. Salarul dela Stat de care parohia nu garantează.

La concurs se admit numai absolvenți ai școlii de cântăreți din Arad.

a) Cererile precum și actele necesare se vor înainta consiliului parohial din Zărand.

b) Alesul va fi obligat să participe la toate serviciile divine, atât în sf. biserică, cât și în parohie, iar pentru strana II-a și parohia II-a consiliul parohial va angaja un cântăreț al II-lea, căruia alesul îi va da $\frac{1}{2}$ din sesia cantorală.

c) Alesul va instrui corul bisericesc cu copiii și adulții.

d) Alesul va suporta toate impozitele, după beneficiu, către Stat și comună.

Zărand, la 20 Ianuarie 1942.

Dimitrie Fărcaș

notar.

Pr. Luca Aurel

președinte.

Parohia *Semlac*, publică concurs de 8 zile pentru postul de cantor bisericesc și conducător de cor.

Venite:

1. Salarul primit dela Stat.
2. Retribuția pentru conducător de cor, constătătoare din 3 jughere pământ arabil.

Reflectanții își vor înainta cererile cu actele necesare Oficiului parohial din *Semlac* în termenul concursului.

Semlac, la 17 Ianuarie 1942.

Consiliul parohial.